

enkelte Omraader, som jeg skal nøjes med at omtale. Det giver en udvidet Ekspropriationsret for Staten, og efter min Opfattelse skærper det noget Betalingsvilkaarene; men den væsentligste Forskel fra det tidligere fremsatte Forslag indeholdes i den Bestemmelse, som giver Ret til Ekspropriation af Jord til Tillægsparceller, til Udvidelse af bestaaende mindre Husmandsbrug, saaledes at de bliver tilstrækkelig store til at kunne ernære en Familie. Det er efter min Mening en baade betydningsfuld og vidtrækkende Bestemmelse, og jeg tror, at det vilde kunne faa stor Betydning samfundsmæssig set. Jeg er ganske vis paa, at man ad den Vej vilde være i Stand til uden synderlig Udgift for Staten at kunne oprette mange selvstændige Brug. Man vilde kunne skaffe Arbejde og Beskæftigelse til mange, mange flere Menneker, og man kunde aflaste Spændingen paa Arbejdsmarkedet betydeligt, hvis man vilde underkaste sig de Bestemmelser og taale de Indgreb i kendte Forhold, som en saadan Ekspropriationsret afstedkom. Det gaar jo i dette Forhold som i mange andre, at vil man opnaa noget mærkbart, noget, der betyder noget, maa man finde sig i de Forandringer, det afstedkommer i bestaaende Forhold. Men her er jeg enig med dem, der har udtalt deres Betænkelighed. Jeg mener, at en saadan Ekspropriationsbestemmelse vilde komme til at virke generende paa mange Omraader og vilde medføre, at Kravene paa at faa Jord paa denne Maade vilde vokse meget hurtigt. Saadan Jord kan kun faas fra Arealer, der paa Grund af deres Beliggenhed er egnet til at supplere disse Brug, og dette vilde administrativt set volde store Vanskeligheder; men de var vel til at overvinde. Hensigten er efter min Mening god, og Virkningen vilde jeg for mit Vedkommende ikke være bange for. Men der er eet Forhold, som jeg vil pege paa i denne Forbindelse, og som man ikke kan undlade at tage med i Betragtning, det er dette, at man ved at give Tillægsjord til bestaaende Brug af den Art, her er Tale om, skaber en Række blandede Ejendomme; og det, der efter min Mening maa overholdes, naar man gaar til Ekspropriation gennem Lovgivning, er, at man ikke eksproprierer fra een Borger i Landet og giver til en anden paa en saadan Maade, at han kan spekulere med det Aktiv, han faar, og putte Fortjeneren i Lommen. Den eneste Berettigelse for Ekspropriation er efter min Opfattelse den, at Staten eksproprierer Jord, naar Almenvellet kræver det, og giver den til Brug under saadanne Forhold, at al Spe-

kulation er udelukket. Det gør man ogsaa, naar man giver Jord til Brug efter Bestemmelserne i Lov af 4. Oktober 1919 for nye Brug. For Tillægsjord skal jeg nævne et praktisk Tilfælde. I det Øjeblik, vi af offentlig Jord giver Tillægsjord til bestaaende Brug, i det Øjeblik man f. Eks. til et Hus paa et Tønde Land med paa-staaende Bygninger, som har Prioriteter til en vis Grad, tillægger indtil 10 Tønder Land Jord mod, at Jordværdien forrentes, men uden Udbetaling, tilfører man meget ofte det Brug, der da bliver samlet, en saadan forøget Brugsværdi, at den paagældende Dagen efter er i Stand til at sælge det med en betydelig Fortjeneste. Det er den Slags Ting, man efter min Mening ikke bør gøre; og jeg nævner det i denne Forbindelse som en af Vanskelighederne og Farerne ved en Reform som den, Socialdemokratiet her foreslaar. Disse praktiske Forhold maa man tage i Betragtning, hvis denne meget betydningsfulde Reform skal føres ud i Livet; den vil derved i Løbet af kort Tid skabe en helt anden Jordfordeling i Danmark end den, vi har, og den vil sikkert have sociale Virkninger, som er mere vidtrækkende end de Reforme, vi hidtil har gennemført paa dette Omraade. Vil man noget virkeligt og mærkbart, maa vi være klare over, hvad det koster, og over de Vanskeligheder og Farer, som en saadan Reform medfører. Om andre Regler af mere administrativ Art skal jeg ikke udtale mig, det skal jeg ikke trætte det høje Ting med, saadant egner sig bedst til Forhandling i et Udvalg, hvis Flertallet er til Sinds at fremme det foreliggende Lovforslag. For dette Lovforslags Vedkommende skal jeg, som sagt, tilsiige mit Partis Støtte til en Udvalgsbehandling og til et Arbejde paa at finde Former, hvorved det Formaal, man tilstræber, kan naas, og i den Retning er vi i Overensstemmelse med vor tidligere Stilling til Spørgsmaal af samme Art.

Om det andet Lovforslag skal jeg paa mit Partis Vegne kun sige, at det vil vi gaa imod, det er overflødigt, og jeg er ganske enig med den højtærede Landbrugsminister i, at der ikke er nogen Berettigelse til at forelægge et Lovforslag af den Art; det afviger kun meget lidt fra Loven om Vilkaar for Bortsalg af Jorder i offentligt Eje, og paa de Omraader, hvor det afviger, kan jeg ikke finde, at Afvigelserne er Forbedringer, tværtimod, for de flestes Vedkommende er det Forringelser, og derfor mener jeg, at der ikke er nogen Anledning til at ændre Loven af 4. Oktober 1919. Jeg kunde fristes til at sige, at den ærede Ordfører synes mig at have en helt anden Op-